

 17-11

Aan

Minister voor APP

nota

Nota kwijtschelding lokale belastingen

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie

Datum

7 november 2023

Onze referentie

2023-

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)

0

Aanleiding

- Naar aanleiding van een verzoek van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid treft u bijgaand een reactie op de brief van de Nationale ombudsman over personen met een Wajong-uitkering waarvoor niet langer de lokale belastingen worden kwijtgescholden.
- In de brief wordt aangegeven tot welke oplossing we samen met de betrokken departementen, VNG, Unie van Waterschappen en de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen zijn gekomen voor de korte termijn en dat we een verkenning starten naar een structurele oplossing voor 2025 en verder.

Geadviseerd besluit

- Wij adviseren u bijgaande brief aan de Tweede Kamer te ondertekenen en te laten verzenden.

Kernpunten

- Eerder bent u geïnformeerd over een groep mensen met een UWV-uitkering die hun gemeente- en/of waterschapsbelasting niet meer automatisch en volledig krijgen kwijtgescholden.
- De Nationale ombudsman dringt aan op een oplossing en heeft hierover een brief aan de Tweede Kamer gestuurd.
- Samen met BZK, IenW en FIN zijn we tot een oplossing gekomen. De voorgestelde oplossing is ambtelijk afgestemd met de VNG, de Unie van Waterschappen en de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen.
- Voor de korte termijn zullen waterschappen en gemeenten via de VNG en Unie van Waterschappen worden gevraagd (geen verplichting; de formulering in de brief is afgestemd met de VNG en Unie van Waterschappen) om belastingaanslagen over de jaren 2023 en 2024 voor de betrokken huishoudens buiten invordering te verklaren. Mensen hoeven de aanslag dan niet te betalen, tenzij zij vermogen bezitten.
- Daarnaast verkennen wij samen met BZK, IenW, FIN en de koepels ambtelijk hoe een structurele oplossing eruit kan zien voor 2025 en verder.
- In bijgaande brief informeert u de TK hierover. De brief wordt mede namens de ministers van BZK en IenW verzonden.

17-10

Aan

Minister van SZW en Minister voor APP

TER BESLISSING

Datum
10 oktober 2023

nota

Handelingsperspectief voor mislopen kwijtschelding lokale belastingen

Bijlage(n)
0

Aanleiding

Een groep mensen met een UWV-uitkering (WIA/WAO, ZW, WW, Wajong; aantal nog onbekend) krijgt hun gemeente- en/of waterschapsbelasting niet meer automatisch en volledig kwijtgescholden. Dit is een onvoorzien gevolg van overheidsbeleid. De Tweede Kamer heeft u (MAPP) verzocht te reageren op twee ingezonden brieven over deze situatie. Gemeenten, waterschappen en de Nationale Ombudsman dringen aan op een oplossing. Met BZK, IenW en FIN, die gaan over het kwijtscheldingsbeleid, is een handelingsperspectief opgesteld. Deze wordt ook voorgelegd aan MBZK en MIenW.

Geadviseerd besluit

- Wij adviseren u om, samen met MBZK en MIenW, waterschappen en gemeenten te verzoeken om belastingaanslagen over de jaren 2023 en 2024 voor de betrokken huishoudens buiten invordering te verklaren. Mensen hoeven de aanslag dan niet te betalen, tenzij zij voldoende vermogen bezitten. Dit verzoek zal ambtelijk worden overgebracht aan de VNG en de Unie van Waterschappen.
- Wij adviseren u om een structurele oplossing voor 2025 en verder te laten verkennen met BZK, IenW en FIN.
- Wij adviseren u om, samen met MBZK en MIenW, de Kamer hierover per brief te informeren. Deze brief wordt opgesteld voor verzending eind oktober. Hiermee zullen ook twee verzoeken om een reactie worden afgedaan.
- In verband met de voorbereidingen bij lokale overheden voor de belastingaanslag 2024 verzoeken wij u om uiterlijk 18 oktober te reageren.

Kernpunten

- Steeds meer mensen met een UWV-uitkering komen niet meer in aanmerking voor volledige kwijtschelding, terwijl hun uitkeringspositie niet verandert. Hun uitkering kan van het ene jaar op het andere boven de (inkomens)norm voor volledige kwijtschelding uit groeien.
- Dan kunnen zij nog in aanmerking komen voor gedeeltelijke kwijtschelding, maar zij verliezen koopkracht. Daarnaast vergt een aanvraag voor gedeeltelijke kwijtschelding doenvermogen van mensen en een arbeidsintensieve beoordeling door de lokale overheid.
- De situatie is structureel. De oorzaak ligt in de afbouw van de dubbele algemene heffingskorting (AHK) in het referentieminimumloon voor de

berekening van de bijstandsnormen. Deze afbouw zorgt er sinds 2012 voor dat de kwijtscheldingsnormen langzamer stijgen dan de UWV-uitkeringen.

Datum
10 oktober 2023

- Hoeveel mensen hier al mee te maken hebben en nog krijgen, is nog onbekend. Hiervoor zijn de gegevens nog niet beschikbaar. In 2023 en daarna treft het in ieder geval ook de groep alleenstaande Wajongers zonder arbeidsvermogen.
- De omvang zal nog toenemen. Als de afbouw van de dubbele AHK in 2036 is afgerond, liggen de kwijtscheldingsnormen een stuk lager ten opzichte van de UWV-uitkeringen: circa € 3.000 in netto jaarinkomen (voor paren; € 2.000 voor alleenstaanden) ten opzichte van de situatie voordat de afbouw begon.
- Door de bevroering van de dubbele algemene heffingskorting in 2024 verergerd de situatie komend jaar niet.
- Een structurele oplossing vergt aanpassing van wet- en regelgeving, en is daarom niet in te voeren vóór 2025. Voor een structurele oplossing moeten de oplossingsrichtingen samen met BZK, IenW en FIN worden verkend.
- Voor de korte termijn (2023 en 2024) kan aan gemeenten en waterschappen gevraagd worden de belastingaanslag buiten invordering te verklaren. Zij hebben deze wettelijke bevoegdheid.
- Dit zou gelden voor de mensen die in 2022 volledige kwijtschelding kregen of zouden hebben gekregen, maar deze in 2023 en 2024 mislopen enkel doordat hun uitkering procentueel gezien minder hard stijgt dan de bijstandsuitkering. Dit is uiteindelijk ter beoordeling van de gemeente of het waterschap.
- Het betreft – in afwachting van een structurele oplossing – een tijdelijke maatregel om een situatie die de overheid niet had voorzien op te vangen. Hiermee wordt voorkomen dat deze groep mensen er in koopkracht op achteruitgaat.
- De VNG en de Unie van Waterschappen steunen deze kortetermijnoplossing. Het helpt hun inwoners en voorkomt dat zij veel extra aanvragen krijgen.
- De VNG en de Unie hebben hun leden geadviseerd om, in afwachting van het Rijk, de weigeringen van automatische kwijtschelding tijdelijk vast te houden.
- Aan deze kortetermijnoplossing zijn geen kosten verbonden voor het Rijk.
- Gemeenten en waterschappen verliezen bij het buiten invordering stellen belastinginkomsten, maar gaan er niet op achteruit omdat de betrokken groep mensen voorheen voor volledige kwijtschelding in aanmerking kwam.

Toelichting

Kwijtschelding

- Mensen komen in aanmerking voor kwijtschelding van gemeente- en/of waterschapsbelasting als zij weinig vermogen hebben.
- Het besteedbare inkomen boven de kwijtscheldingsnorm wordt aangemerkt als betalingscapaciteit. Hierbij worden toeslagen, en hoge woon- en zorgkosten niet meegeteld. Van de betalingscapaciteit moeten mensen 80% gebruiken om de belastingaanslag (deels) te betalen.
- De kwijtscheldingsnorm reserveert inkomen voor de algemene kosten van het bestaan en is daarom gekoppeld aan de bijstandsnorm.
- Als volledige kwijtschelding wordt toegekend, kan het jaar daarop inkomen en vermogen automatisch worden getoetst. Gedeeltelijke kwijtschelding moet altijd zelf aangevraagd worden.
- Het verschilt per gemeente en waterschap wie automatische en volledige kwijtschelding misloopt. Het Rijk laat lokale overheden vrij om geen of gedeeltelijke kwijtschelding te verlenen, en om de kwijtscheldingsnorm tussen

90% en 100% van de bijstandsnorm vast te stellen. Veruit de meeste lokale overheden hebben kwijscheldingsbeleid voor een of meerdere belastingen.

Datum
10 oktober 2023

Betrokken groepen

- De groep alleenstaande Wajongers *zonder* arbeidsvermogen heeft een bekende uitkeringshoogte; hun uitkering overschrijdt dit jaar de kwijscheldingsnorm van 100% van de bijstandsnorm. Op termijn groeit door de afbouw van de dubbele AHK ook de Wajong-uitkering voor mensen *met* arbeidsvermogen boven de norm uit.
- Voor mensen met een andere UWV-uitkeringen (WIA/WAO, WW, ZW) hangt het van de uitkeringshoogte af of, en zo ja wanneer, zij niet meer voor volledige (en automatische) kwijschelding in aanmerking komen.
- AOW-gerechtigden worden niet geraakt. Voor hen bestaan aparte, hogere kwijscheldingsnormen omdat de AOW bij de start in 2012 is uitgezonderd van de afbouw van de dubbele AHK.